

Folyamatos lobogás

Szávoszt Katalin keramikumművész legújabb művei

Szávoszt Katalin
Kapuk és zászlók című
kiállítása (részlet) /
Gates and Flags.
Katalin Szávoszt's
exhibition
(exhibition view)
Vigadó Galéria,
Budapest, 2017

► A forma meghatározza a teret, amelyben létezik. A körbejárható plasztikák átalakítják az őket befogadó környezetet. Ezáltal aki plasztikát, szobrot alkot, az egyben teret is teremt. Szávoszt Katalin sem pusztán formában, hanem elsősorban térrendekben gondolkodik. Az alkotó – a plasztika és a néző relációi szerint változó, mégis a szobor által meghatározott – téri viszonylatokat alakít műveivel. Kerámiaplasztikai tehát a szobrászat alapkérdéseit érintik. Hiszen a szobrászat elsődlegesen a térrel áll összefüggésben: kitölti, viszonyul hozzá, és hatással van érzékelésére, valamint alapvetően megváltoztatja azt. Maga az alkotói folyamat is a teremtést imitálja: az anyag a művész keze által átalakul, és spirituális tartalmakkal telítődik.

Szávoszt Katalin legújabb plasztikáinak főszereplői

a *kapuk* és a *zászlók*, amelyek több ponton is szoros összefüggésben állnak a művészettel. Annak nemcsak tárgyai, hanem alanyai és szimbolikus jelentést hordozó, autentikus kifejezőeszközei is.

A *kapu* nagyobb méretű bejáratot (és természetesen egyben kijáratot) jelölő szó. A kint és bent közötti nyílás, amin keresztül átjuthatunk, átkelhetünk két térrész, két közeg, vagy akár két állapot között. Elválaszt és összeköt egyben.

Általánosabb értelemben a műalkotások is ilyen kapuk, amelyeken keresztül mindennapjainkból a művészet végtelen univerzumába léphetünk. Szávoszt Katalin kapui a *Csillagkapu*, a *Felhőkapu* címekkel is utalnak az égi szférával való kapcsolatra. Rajtuk átélve, átkelve felfelé juthatunk, összeköttetést jelen-

Fotó: Berényi Zsuzsa

Szávost Katalin:
Város (részlet) /
Katalin Szávost:
Town (detail)
 2012–2013, épített,
 festett kerámia

tenek a transzcendencia irányába. A transzcendencia, ami egy másik valóságot, illetve egy „természfölötti” létezőt jelöl, a latin *transcendo* – *átlép* igéből származik. Ez a kapcsolat arra utal, amire a művészet is ösztönöz valamennyi alkotásával (így Szávost Katalin jelenlegi műveivel is) – azaz, hogy megismeréséhez az embernek *át kell lépnie* köznapi értelemben vett határait.

Szávost Katalin kerámiaházait ugyan a New York-i felhőkarcolók monumentalitása ihlette, mégis barátságosan, emberléptékűen otthonosak. Akárcsak a kapuk, a házak is épített kerámiák, azaz úgy készülnek, mint az eredeti architektúrális megfelelőik. Belül üreges téglákból épülnek fel, komoly építészeti rendszer tartja össze őket. Szerkezetükön perforáció fut végig. A már említett szobrászi hozzáállás mellett építészeti gondolkodásmód is jellemzi Szávost Katalint, amely ezekben a munkákban érhető tetten.

A házaknak az összekötő szerepük is fontos a kapuk és zászlók között. Hiszen a kapuk mögött házak rejtőznek, vagy a nagyobb házakba kapukon keresztül lehet bejutni. A házak falán vagy oromzatán pedig zászlók lobognak.

A *zászló* egy meghatározott színezésű, illetve mintájú vászondarab, eredetileg katonai rendeltetésre szolgált. Ebből vált az együvé tartozás, a bajtársiasság, a közösségi szellem szimbólumává, a közös cél, küldetés érdekében való összefogás jelképévé. Ennél egyértelműbben és szebben nem lehetne Szávost Katalin legújabban készült zászlósorozatának jelentését sem leírni. A lobogás kimerevített pillanatait formázó szilárd kerámiák felületén finom festményeken mutatja be nekünk azt az inspiratív művészeti közösséget, amellyel együvé tartozik, amellyel közösséget vállal. Művészeti idézetek, minták és ornamentumok lobognak a kerámia-

**Szávost Katalin:
Házak /
Katalin Szávost:
Houses**

2012–2013, épített,
festett kerámia,
magasság:
58 cm, 57 cm

zászlók mindkét oldalán. A két oldal között van némi eltérés, de egy-egy zászló mindkét oldalával azonos szellemiséget idéz meg, közvetít. Szávost Katalin csapatának tagjai többek között Paul Klee, Joan Miró, Vaszilij Kandinszkij, Keith Haring. De megjelennek olyan általánosabb érvényű vizuális jelek, mint a kalotaszegi, a keresztzemes vagy a szűrhímzés motívumai, illetve más darabokon a japán festészet virágos ornamensei borítják el a felületet.

Az említett festők, művészeti elődök éppúgy részei

Szávost Katalin mindennapi életének, mint a saját családtagjai. Vagy talán, bizonyos szempontból, még kicsit szorosabb is ez a kötelék. Zászlóin való megidézésük kiemeli őket a hétköznapokból, mintegy a

**Szávost Katalin: Zászló – En recuerdo de Joan Miró /
Katalin Szávost: Flag – En recuerdo de Joan Miró**
2017, festett kerámialap, 70x28x25 cm

maga számára – és kiállításukkal számunkra is – ünnepi alkalmat teremtve. Ezek a festett kerámiazászlók meditatív közegben születnek, mint ahogy befogadásukhoz is elmélyült szemlélődés szükséges. Emelkedett köznapiság ez, vagy hétköznapi ünnep. Együtt lehetnek mind, az ihlető forrást adó művészek és motívumok, a festővé átlényegülő keramikus-szobrász Szávoszt Katalin, és velük lehetünk mi, nézők is.

A zászlók készítésének kulcsszava a *folyamatosság*, hiszen folyamatosan készülnek és még fognak a jövőben is, mindez szimbolikusan jelzi a műegyüttes tartalmi jelentését is, a művészet folytonosságát, örökké tartó, de legalábbis az emberi élet határain túlmutató létezését és hatását.

Határátlépések ezek a művek. Legalapvetőbben a mindennapokból a művészet világába léphetünk át általuk. Ezen túl a *múlt* és a *jelen* közötti határokat éppúgy eltörlik, mint a képző- és iparművészet napjainkra már jócskán megkopott és túlhaladott elválasztó vonalát, illetve ezen belül ledöntik az egyes művé-

szeti ágak – kerámia, grafika, festészet, szobrászat – között felhúzott (valós vagy képzelt) falakat is.

A *törékeny* és mégis *szilárd*, lobogás közben kimeredett zászlók szürkésfehér agyagablákból készülnek, és felületük kiégetés után is nyers, natúr marad. A hajlékony, könnyed mozdulatokkal megfestett motívumok égetés előtt kerülnek a zászlók felületére. Szávoszt Katalin porcelánfestői múltja során szerzett mesterségbeli tudását és tapasztalatait kamatoztatva lendületes ecsetvonásokkal festi a festőelődöket megidéző, illetve a már említett egyéb mintázatokat a nyers agyagra. Ezáltal meg- és átéli azt a titkot, amit Klee, Miró, Kandinszkij is őrzött és újra és újra fel is tárt művészetével. Ezt a titkot ragadja meg, őrzi tovább Szávoszt Katalin kerámiaszobrain, és közvetíti felénk. Továbbadja a titkot, a művészet folytonosságának és örökkévaló létének szent titkát.

Ugyanakkor mint plasztikák ezek a zászlók elsősorban téri viszonyokat modelleznek. Alkotójuk térrendezési elgondolása szerint a spirális elhelyezés fejezi

Szavoszt Katalin:
Zászló – In memoriam
Keith Haring /
Katalin Szávoszt:
Flag – In memoriam
Keith Haring
2017, festett
kerámialap,
70x28x25 cm

Fotó: Berényi Zsuzsa

Szavoszt Katalin:
Zászlók installáció
(részlet) /
Katalin Szávoszt:
Flags. Installation
(detail)
2016–2017,
festett kerámialap

ki legjobban a műegyüttes gondolatiságát, ez adja meg autentikus és feszes téri kompozícióját. Szávoszt Katalin valamennyi kerámiaszobra, a házak, a kapuk és a zászlók is helyi értéket jelölnek, helyzetbe hoznak, teret teremtenek. Kijelölik azt a helyet, amit emberi létünk számunkra is determinál. A helyet, ég és föld között.

SZEIFERT JUDIT
művészettörténész

(Szávoszt Katalin *Kapuk és zászlók* című kiállítása 2017. október 27-től november 26-ig volt látható Budapesten a Vigadó Galériában.)

**Szávoszt Katalin: Zászló (részlet) /
Katalin Szávoszt: Flag (detail)**

2017, festett kerámialap, a teljes méret: 70x28x25 cm

